Börtönújság

CXXIV. (124.) évfolyam

Alapítva: **1898**

2021. JÚLIUS

MASZKOKAT IS KÉSZÍTENEK AZ EGRI BÖRTÖNBEN

Újraindulnak a látogatófogadások

Részletes szabályok a 2. oldalon

Újra látogathatják hozzátartozóik az elítélteket – itt vannak a részletszabályok

2021. július 1-től ismét látogathatók a fogvatartottak az ország valamennyi büntetés-végrehajtási intézetében.

Látogatófogadásra a koronavírus elleni védőoltás második komponensének beadását követő tizennegyedik nap elteltével; illetve a fertőzésen való igazolt átesést és a gyógyultnak nyilvánítást követő tizennegyedik nap elteltével, az ettől számított hat hónapon belül – továbbá panasz- és tünetmentesség esetén –, de leghamarabb 2021. július 1-jétől van lehetősége a fogvatartottaknak.

A fent leírt feltételeknek megfelelő fogvatartotthoz egy időben kizárólag egy olyan felnőtt korú hozzátartozó érkezhet, aki rendelkezik védettségi igazolvánnyal. A látogatás teljes ideje alatt kötelező a szájmaszk viselése, az előírt szociális védőtávolság megtartása, valamint kerülni kell a közvetlen testi érintkezést. A látogatófogadásra egyelőre, a fokozatosságot szem előtt tartva, havonta egy esetben, maximum 30 perc időtartamban kerülhet sor.

A látogatás újraindulása mellett továbbra is lehetőséget biztosítunk a digitális kapcsolattartásra. A Skype beszélő – mint a kapcsolattartás legújabb formája – havonta egy alkalommal, maximum 30 perc időtartamban vehető igénybe. Az a fogvatartott, aki pedig bármilyen oknál fogva nem tudja személyesen fogadni a hozzátartozóit, legfeljebb heti két alkalommal, maximum 60 percben Skype-olhat a kapcsolattartójával.

Segítség a Levelező Szolgálattól

Annak érdekében, hogy a fogvatartottak könnyebben el tudják viselni a koronavírus-járvány okozta halmozott bezártság terhelését, a Krisztus Szeretete Egyház Levelező Szolgálatot hozott létre. A lehetőséget bárki igénybe veheti, akinek lelki megerősítést jelentene.

FÉLELEM VAGY BÉKESSÉG?

Mert nem a félelem szellemét adta nékünk az Isten, hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak szellemét. (2Tim. 1,7)

A félelem és a békesség két ellentétes állapot. Az egyik lehúz, míg a másik felemel. Minden ember megtapasztalta már mindkettőt. A világ negatív módon van programozva, amit a média hírei nagyon jól tükröznek és fel is erősítik azt. Ezek hatására az emberek tele vannak félelemmel. A járvány idején egyes orvosok is azt tanácsolták, hogy kevesebb híradót nézzünk. Ugyanis a félelem kívülről hat ránk és nem a bensőnkből ered. A félelem egy másik forrása az információhiány is lehet. Például ha nem kapunk híreket a távol levő szeretteinkről, akkor aggódni kezdünk miattuk.

Mindenkivel előfordulhat, hogy megretten valamitől, de ha jót akarunk magunknak, akkor nem lenne szabad a félelem alapján cselekedni. Ilyen például a pánikvásárlás is. Ugyanis, ha a félelem alapján cselekszünk, azzal a gonosz erőknek nyitunk ajtót. Ha viszont a békességnek engedünk utat, akkor a jó dolgokat vonzzuk magunkhoz. A mi döntésünkön múlik, hogy melyiknek adunk teret! Semmiképpen sem szabad hagynunk, hogy a félelem eluralkodjon rajtunk, mert az a kárunkra lehet.

A félelem olyan, mint egy sötétkamra, ahol az emberek a negatívumaikat hívják elő. Egy negatívumot csak egy pozitív erő képes törölni, ez pedig a szeretet és a hit. (Megjegyzés: a fényképészek régebben sötétkamrában hívták elő a negatív filmszalagokat.) A bibliai hit immunrendszerként szűri ki a szorongásainkat, amelyek lebénítanának bennünket. A félelem rá akar bírni arra, hogy meneküljünk valami elől, ami valójában nem is üldöz. Ezért a félelmet alakítsuk át létrává, hogy ki tudjunk törni a kétségek dobozából és a békesség mezejére tudjunk kilépni.

Minél jobban tele van a szívünk isteni-fajta szeretettel, annál kevesebb a szorongás az életünkben. A békesség ott kezdődik, ahol a félelem véget ér. A hit és a szeretet fel tud emelni a félelem fölé. Ahol a szeretet uralkodik, ott nem marad hely a félelem számára, mert a kettő együtt nem lehet jelen.

A szeretetben nincs félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrelemmel jár; aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben. (1Ján. 4,18)

Ezt jól szemlélteti a következő példa. Vegyünk egy pohár kék és egy kancsó piros színű folyadékot. Aztán a kancsó teljes tartalmát lassan öntsük bele a pohárba. Azt fogjuk tapasztalni, hogy a piros folyadék a pohárból fokozatosan kiszorítja a kék folyadékot. Ha a kék folyadék a félelem, a piros pedig a szeretet, akkor ebből az következik, hogy a szeretet képes kiszorítani a félelmet.

Ehhez tudni szükséges azt, hogy kétféle szeretet ismeretes: a természetes emberi szeretet és a magasabb rendű szeretet. A görög nyelv ez utóbbit agapénak, azaz isteni fajta szeretetnek nevezi. Felmerülhet a kérdés, hogy miként lehet ehhez hozzájutni? Csókay doktor arra utal üzenetében, hogy csak az az ember kerülhet az isteni szeretet birtokába, aki befogadja Jézust a szívébe. Jézus befogadásával pedig üdvösséget és mennyei állampolgárságot nyer az ember!

Életbevágóan fontos, hogy a képzelőerőnkkel csak pozitív képeket alkossunk, és azon gondolkodjunk, mert az fogja meghatározni a jövőnket! (Fil. 4,6–8) Ne a betegség és az elmúlás lebegjen a szemünk előtt, hanem az egészség és az élet! Egyedül rajtunk múlik, hogy melyiket vonzzuk be az életünkbe! Ha jót akarunk magunknak, akkor a bibliai gondolkodásmódra kell törekednünk, mert az fog békességet hozni a számunkra! Ezzel kapcsolatban Isten útmutatása a következőképpen hangzik:

Továbbá, atyámfiai, csak azokról gondolkodjatok, amik igazak, amik tisztességesek, amik igazságosak, amik tiszták, amik kedvesek, amik jó hírűek; ha van valami erény és ha van valami dicséret. (Fil. 4,8)

Bor Ferenc lelkipásztor – Krisztus Szeretete Egyház

Titkos üzenet a börtönből – Felszínre került a történelem

Ceruzával írt, régi újságpapírba göngyölített titkos üzenetre találtak a szekszárdi börtönben zajló rekonstrukciós munkálatok során; az üzenet egy vélhetően politikai okok miatt bebörtönzött férfi édesanyjának szánt gondolatait tartalmazza. A levelet több mint hetven éven keresztül őrizte békésen az idő.

A börtön felújítása során az egyik zárka matuzsálemi korú ajtajának kiemelését végezték a fogvatartottak, amikor az ajtótok mögül egy megsárgult újságpapírba tekert levél pottyant a földre. A szekszárdi börtön első emeletének 31-es zárkájából előkerült „Kedves Anyukám” megszólítással kezdődő legalább 70 éves üzenet mellett találtak egy üres papírlappal körbetekert ceruzát és egy szál töltött cigarettát is. A börtönnel egyidős, 126 éves ajtó tokja viszonylag jó állapotban őrizte meg a papirost, amely közbenjárásunkra a Börtönmúzeumhoz került.

„Janó a teheneknél dolgozik Hartán”

A levél nagy valószínűséggel az 50-es évek elején íródott, amire a kulák szó használata és a „rossz időknek” még csak a közeledése miatt lehet következtetni. Biztos támpont, hogy kiskunhalasi vagy Kiskunhalas környéki az elítélt édesanyja, akinek a levél tanúsága szerint már korábban is sikerült kiüzenni a rácsok mögül. A leírásból kiderül, hogy a férfi ügyét Szegeden tárgyalták, Janónak hívták az egyik „földijét” – aki talán vádlott-társa is lehetett –, és akit Hartán a tehenészetnél dolgoztattak rossz körülmények között. A levélíró hangulata reményvesztett, aminek leginkább az ügyvéd hanyagsága az oka. Mint az az üzenet utolsó mondatából kiderül, a gondolatait papírra vető rab leginkább az édesanyjáért aggódik.

Nem ez az első alkalom, hogy évtizedes üzenetre bukkantak

Úgy fest, a szekszárdi rabok a maguk módján kivételesen kreatívak voltak, ugyanis a kisebb megyei börtönnek számító intézet zárkáiból rövid időn belül már a második titkos üzenet került elő. Öt évvel ezelőtt is az ajtótok rejtekéből került elő egy kifejezetten rossz állapotú levél. Az elmorzsolódott papíron már a tinta is meg volt kopva, de annyit mégis ki lehetett olvasni belőle, hogy a levél írója leginkább az ellátás minőségével nincs megelégedve, a kosztra panaszkodott. Egy másik felújítás során régi női divatlapokba tekerve egy hétcentis kovácsoltvas, nyél nélküli penge került elő, amit szeletelésre használhattak. A közel 60 éves kés biztosan másik fegyintézetben készült és tulajdonosa a szállítása során csempészhette be a rácsok mögé, mivel abban az időben a szekszárdi börtönben nem volt olyan műhely, ahol egy ilyen pengét le lehetett volna gyártani.

Kellner Gergely

Ötszáz maszkot terveztek az elítéltek a Fogvatartási Ügyek Szolgálatának pályázatára

A Fogvatartási Ügyek Szolgálata „Tervezz maszkot!" címmel hirdetett meg kreatív pályázatot az ország börtöneiben szabadságvesztésüket töltő elítélteknek, melyre több mint 500 pályamunka érkezett. A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága munkatársaiból összeállított zsűri a pályamunkák áttekintése után az alábbi eredményt hozta meg:

1.

2.

3.

KÜLÖNDÍJ 1.

KÜLÖNDÍJ 2.

1. helyezett:	*V. Zoltán*	(Sopronkőhidai Fegyház és Börtön)
2. helyezett:	*Cs. Richárd*	(Márianosztrai Fegyház és Börtön)
3. helyezett:	*D. Gyöngyi*	(Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet)
Különdíj 1.:	*B. László*	(Márianosztrai Fegyház és Börtön) és
Különdíj 2.:	*P. András*	(Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet)

Gratulálunk a helyezetteknek és a különdíjasoknak, akiknek nyertes pályamunkájuk alapján elkészítjük a maszkjaikat.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja
Felelős kiadó: **Dr. Tóth Tamás** bv. vezérőrnagy • Főszerkesztő: **Makula György** bv. ezredes
Főszerkesztő-helyettes: **Kellner Gergely** bv. százados • Felelős szerkesztő: **Kiss Gábor Gergő** • Fotó: **Németh Barbara**
A szerkesztőség elérhetőségei
Cím: **BvOP Kommunikációs Főosztály,** 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.
Telefon: **+36/1/301-8424, -25,** e-mail: **sajto@bv.gov.hu.**
Nyomdai előkészítés: **Gleenart Grafika Bt.,** Nyomda: **Duna-Mix Kft.,** 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

A cipőgyár nélkül lassan vánszorog az idő

Munkával gyorsabban telik a büntetés, tudják ezt az egri börtön cipőgyárában dolgozó nők is, akiknek köszönhetően évente több mint harmincötezer cipőfelsőrész készül a börtönben, modelltől függően napi száz pár hagyja el a szalagokat. Jelenleg maszkokat is készítenek, hogy így segítsenek a koronavírus elleni védekezésben.

Egy bordó köpenyt viselő középkorú nő ül a varrógép mögött. Keze serényen jár, fel sem néz a masinától. Mozdulatai rövidek, de magabiztosak. A 46 éves Márta beszélgetésünkkor már több mint hét és fél éve van börtönben. Csalás miatt még 2014 decemberében került rácsok mögé, azóta folyamatosan „üli" az ítéleteit. Összesen nyolc van neki, most ezek összbüntetésbe foglalására vár. Körülbelül egy évet kell még a rácsok mögött töltenie, de egyelőre nem tud semmi biztosat.

„Zavar, hogy ilyen bizonytalan a szabadulásom napja, és természetesen izgulok is amiatt, hogy mi lesz a vége" – mondja, miközben elvarrja a keze ügyében lévő anyag szélét. Először még a börtönkonyhán dolgozóknak varrt új kötényeket, de a munkájával olyannyira meg voltak elégedve, hogy beajánlották a cipőgyárba. Ezen nem is csodálkozunk, hiszen eredeti szakmája nőiruha-készítő. Lassan már hét éve dolgozik az Ipoly üzemében, és azt mondja, még mindig nem unta meg. „Szeretem ezt csinálni, változatos a munka, hiszen sűrűn cserélődnek a modellek" – mondja, majd a gép gyors átállítását követően hozzáteszi, hogy az őt körülvevő közösséggel, a munkába állított társaival, de a felügyelettel és a vezetőséggel is meg van elégedve. A tűzöde kettőben járunk, ez az egri börtönben működő gazdasági társaság egyik legnagyobb munkahelye. A neonfényben úszó üzemben folyamatosan zakatolnak a varrógépek, a mai napon úgy 25-30 nő dolgozik itt és készítik az Ipoly Cipőgyár számára a cipőfelsőrészeket. A tűzödében történik a kiszabott cipőfelsőrészek összevarrása, ami kifejezetten munkaigényes és nagy összpontosítást kívánó tevékenység, így minden fogvatartott önállóan dolgozik és csak egy-két munkaműveletet végez. A teljes üzem három részből, két tűzödéből és egy szabászatból áll. De vissza Mártához! A tiszaújvárosi háromgyermekes édesanya jelenleg nem cipőfelsőrészeket, hanem maszkokat varr. A büntetés-végrehajtási intézet Börtön a városért elnevezésű programjának keretében ugyanis a Heves Megyei Kormányhivatal számára 400 darab textil szájmaszkot készítenek most a cipőgyárban. Ez már a második alkalom, először a polgármesteri hivatalhoz juttatták el a védőeszközöket, amelyekből házon belülre is jutott: a fogvatartottak és a személyi állomány fejenként három-három darabot kapott. A korábban a Tiszai Vegyi Kombinát festékgyárában dolgozó nő azt mondja, hogy örömmel vállalta a munkát, hiszen tudja, hogy manapság mekkora szükség van

ezekre a védőeszközökre, és persze bizonyítani szeretné magának és családjának is, hogy korábbi botlása után végleg jó útra tért.

„Hatalmas törés volt számomra a börtön, ha tehetném, visszafordítanám az idő kerekét” – mondja elérzékenyülve, majd hozzáteszi, hogy nagyon nehezen tudta elfogadni, hogy elszakították a gyermekeitől, de éppen ők voltak azok, akik rengeteg erőt adtak neki a folytatáshoz. „Rájöttem, hogy miattuk kell kibírnom, értük nekem innen ki kell mennem” – fogalmaz Márta. Kedvence a cakkozó, amellyel a cipő középső kérgét kell ideiglenesen rögzíteni, a kapcsozógépet viszont nem igazán szereti, mert túl hangos, ráadásul használata közben nagyon erősen kell fogni a cipőt, hogy a kapcsok épp szembe kerüljenek egymással. A börtönben egyébként elvégezte a tűzödei és szabászati tanfolyamot, és még drámaszakkörre is járt. Azt mondja, türelmesebb lett mióta itt dolgozik. „Sokan vagyunk, sokfélék és alkalmazkodni kell. Van, akinek lassabban megy, van, aki kapkod, de itt mindenki segít a másiknak” – teszi hozzá. Általános rezsimbesorolásúként 30 percet Skypeolhat hetente. Nehéz beosztani ezt az időt, mert hétről hétre sok megbeszélni valójuk van a tinédzserkorú gyermekeivel. Nevetve mondja, hogy neki még a hat óra sem lenne elég velük, de annak kivételesen örül, hogy ilyenkor kicsit beleshet az oly régen nem látott otthonába. „Legutóbb azt mutatták, hogy kifestették a lakást. Jó érzés volt látni, hogy minden rendben van velük. Mikor otthagytam őket még gyerekek voltak, de hamar fel kellett nőniük. Várom, hogy újra részese lehessek az életüknek, ami eleinte biztosan furcsa, de csodálatos élmény lesz” – mondja. Márta szerint a cipőgyár nélkül lassan vánszorog az idő, a hétvégéket ezért nem is szereti, ekkor ugyanis zárva az üzem. A negyvenes évei közepén járó nő már hat éve a 23-as zárka lakója, ahol ő a rangidős. Az újonnan érkezők sok esetben kikérik a véleményét. „Akiknek rövidebb az ítélete, azok még nehezebben élik meg, nekik mindig azt mondom, hogy tolják maguk előtt a napokat és tűzzenek ki egy közelebbi célt, például a következő beszélőt, és arra összpontosítsanak. Céltalanul sokkal lassabban telik az idő” – mondja. A tűzödében is rangidősnek számít, valószínűleg senki nincs itt régebb óta, körülbelül 90 ezer cipő elkészítésében vett már részt.

Az egri börtön cipőgyárában több gépet is átállítottak, most maszkok készülnek rajtuk, de a fogvatartottak országszerte készítik a védekezéshez szükséges eszközöket.

Legalább 45 ezer lábbelinek az összeállításában segédkezett már Szilvia is. „A szabászat egy iszonyatosan pörgős üzem, itt nincs megállás. Egy indítás körülbelül 450-500 pár. Én ezt a mennyiséget két nap alatt szabom ki. Volt már olyan hónap, amikor ötezer pár cipőnek valót is elkészítettünk a lányokkal” – mondja a fiatal nő, aki leginkább „belsőséget”, vagyis a cipők bélését szabja ki, de a felsőrészek méretre vágásából is kivette már a részét. Ez utóbbiaknál nagyon oda kell figyelni, mivel a bőr drága alapanyag. „Fontos, hogy ideálisan állítsuk be a késeket, hogy minél kevesebb hulladék

keletkezzen, de az apró bőrhibákat is észre kell venni, azok ugyanis nem kerülhetnek a késztermékbe" – mondja. Érhető tehát, hogy a szabászaton csak a legügyesebbek dolgozhatnak. A kiválasztás pedig fontos része a munkába állításnak. Az üzembe kerülő fogvatartottak több munkafolyamatot is kipróbálhatnak, hogy kiderüljön, ki, hol állja meg leginkább a helyét. Vannak olyan feladatok, amelyek kifejezetten képességtől és adottságtól függenek, de végső soron mindenkinek megtalálják a leginkább hozzá illő feladatot. Még tanulóidő is van, amely akár a két hónapot is elérheti. Ennek az az oka, hogy van olyan művelet, ami már gyakorlott kezeket igényel. Fontos ez, hiszen számtalan veszélyes gépen dolgoznak itt az elítéltek. Ilyen a szélezőgép, amellyel az alkatrészek széleit vékonyítják el, és természetesen a szabászgépek is. Egy átlagos munkanapján ez utóbbin dolgozik Szilvia, de Mártához hasonlóan „vendégmunkásként" most ő is a maszkgyártásban jeleskedik. „Mivel varrni nem tudok, inkább a fertőtlenítő vasalásban, a tisztázásban és a kézi szabásban veszem ki a részem" – mondja, és már folytatja is a munkát. Ez az első munkahelye Egerben, 2018 tavaszán került az üzembe. A kalocsai börtönben – ahol a büntetésének letöltését megkezdte – szintén a szabászaton dolgozott, de itt jobban érzi magát. „Az üzemben jó a légkör, egymás keze alá dolgozunk. Bármi gond van, segítünk egymásnak. A pörgés pedig nem zavar, sőt! Mivel én is energikus személyiség vagyok, kifejezetten élvezem" – hangsúlyozza.

Szabászgéppel dolgozni tehát nem könnyű feladat, nagy odafigyelést, türelmet és precizitást igényel. Szilviának is kellett egy kis idő a gép magabiztos kezeléséhez, de másfél hónap után belerázódott. „Amikor telítéket szabok, akkor négy vagy akár öt réteg is készül egyszerre. Nekem arra kell figyelnem, hogy ne maradjon sorja, az anyag ne csússzon el egymás fölött vagy alatt" – magyarázza. A kábítószer-kereskedelem miatt büntetését töltő fiatal nő már negyedik évét tölti a rácsok mögött, és még ennyi lenne neki hátra, de kedvezménnyel 2022. január 27-én szabadulhat. Erre pedig minden esélye meg is van, ugyanis jó a magatartása, együttműködő, több dicséretet is begyűjtött már. A börtön pozitív véleménye és a büntetés-végrehajtási bíró döntésének értelmében pedig már „kijárós". EVSZ-esként – innen a név is – enyhébb végrehajtási szabályok vonatkoznak rá, ami azt jelenti, hogy kéthetente hazamehet kisfiához. Illetve haza mehetne, most a koronavírus miatt mégsem hagyhatja el az intézetet. „Csalódott voltam, amikor megtudtam, hogy maradnom kell, de teljesen megértettem az okát. Nem tudnám megbocsátani magamnak, ha az utazás alatt összeszedett vírussal megbetegíteném a gyermekemet vagy a szüleimet. Nehéz ez, de elfogadom" – meséli, és azt is hozzáteszi, hogy társai kivételesen empatikusak voltak, vele sírt az egész zárka. Szabadulása után munkát akar vállalni, és amíg újra össze nem szedi magát, addig a szüleinél marad majd kisfiával, aki még nem tudja, hogy édesanyja valójában miért is nem lehet vele. „Ötéves, szerintem fel sem fogná igazán. Annyit tud, hogy dolgozom és cipőket készítek. Amikor hosszú idő után hazaengedtek azt mondtam neki, hogy szabadságot kaptam, de egy vagy két nap múlva vissza kell majd mennem dolgozni. Megértette és elfogadta." Szilvia odakint az idegenforgalomban dolgozott, az élete 2014-ben siklott ki végérvényesen. Bűncselekményéről nem szívesen beszél, annyit azonban elárul, hogy akkori élettársa és gyermeke édesapja révén keveredett bajba. Tervezi, hogy szabadulását követően befejezi az egyetemet, amit félbehagyott. A kérdésre, hogy fog-e még szabászgépen dolgozni csak annyit felel, hogy megszerette ezt a munkát, ezért ha az élet úgy hozza, akkor természetesen folytatná odakint is. A még hátralévő büntetésével kapcsolatban kivételesen pozitív. „Több van már mögöttem, mint előttem – mondja nagy mosollyal az arcán.

Már több mint 40 éve készítik Egerben a rabok a cipőket.

Az egri börtön 1908-ban Királyi Törvényszéki Fogház néven nyitotta meg a kapuit. Az intézet korai története szerint ekkor nyomdai munkák mellett kisipari jellegű kézimunkát és cipőjavítást is végeztek az itt elhelyezett elítéltek. A lábbelikkel kapcsolatos komoly termelői munka viszont csak 1976 után indult be a Törvényház utcai

épületben. Ekkor létesített ugyanis fióktelepet az egri börtönben az Ipoly Cipőgyár Kft. A negyven év alatt a helyszín változott néhányszor, volt, amikor az üzem a körlet részét képezte, de a jelenlegi kultúrterem, illetve a férfiöltöző helyén is varrták anno a cipőket a rabok.

„Negyvenkét fős az állományunk, de jelenleg ötven fő munkáltatására vagyunk beállítva. Az összes elítélt, aki egészségügyileg alkalmas, itt van most és dolgozik – tudjuk meg *Bajzátné Labró Szilvia* bv. őrnagytól, az üzem vezetőjétől. Most legfőképpen a belső ellátásra dolgoznak, vagyis a büntetés-végrehajtás számára készítenek lábbeliket. Az egyik üzemben a fogvatartottak cipői vannak a szalagon, a másikban pedig a fegyveres biztonsági őrök bakancsát készítik. Havonta közel háromezer cipőrész hagyja el az üzemet. Persze mindez attól is függ, hogy mennyire bonyolult egy-egy felsőrész elkészítése. Viszont a mennyiség mellett a minőségre is nagy hangsúlyt fektetnek: a cipőfelsőrészek a NATO és az ISO szabványainak egyaránt megfelelnek, amikor elhagyják az üzemet. Korábban egy osztrák megrendelő számára még fűtőszállal bélelt bakancsot is készítettek itt az elítéltek, de komoly acélbetétes favágó surranót és olyan különleges kevlár borítású cipőket is varrtak már az egri nők, amelyeket még egy láncfűrész sem tud átvágni. Természetes bőrökkel dolgoznak, de néhány prototípus legyártásánál már az elítéltek is találkoztak az új bőrhelyettesítő anyagokkal. Az itt készülő cipőket és bakancsokat használja a rendőrség, a honvédség, a MÁV és a Magyar Posta is.

„Legtöbben szakma nélkül kerülnek ide, úgy, hogy soha életükben nem dolgoztak még, és van, aki eljut odáig, hogy szinte szakmunkás tudásra tesz szert. Volt olyan fogvatartott, akinek megéreztük a szabadulását. Egy ilyen rutinos munkaerőt ugyanis nem könnyű pótolni” – mondja a cipőgyári vezető. Hangsúlyozza: az Ipoly Cipőgyár mindent megtesz annak érdekében, hogy dolgozói a lehető legtöbbet tudják kihozni magukból. Ezt betanított képzések szervezésével segítik elő. Évente legalább egy képzést tartanak az itt dolgozóknak. Ezeken nem pusztán az itteni munkafolyamatok rejtelmeibe vezetik be a résztvevőket, hanem a talpalásai folyamatot is megismerhetik, hogy azt is megértsék, hogy ha ők valamit elrontanak, az miért lesz rossz a balassagyarmati börtönben dolgozó és a kész cipőket összeállító fegyenceknek. „Nagy sikere van ezeknek a képzéseknek, a visszajelzések egyértelműen pozitívak, ráadásul az elkészült darabokon is meglátszik az oktatás eredménye. Minősítést és oklevelet kapnak róla a fogvatartottak, amely a szabad életben igazolni tudja, hogy van már gyakorlatuk” – mondja.

Az üzemvezető a martfűi Tisza cipőgyárban kezdte a gyakorlatát, majd a technikum után 97-ben az Ipoly Cipőgyárhoz került, ahol a műszaki főiskolára is beírták. Ezt az utat nem egyedül járta be, férje szintén cipős és ő is az Ipolynál dolgozik. Azt mondja, hogy az elítéltek szeretnek itt dolgozni, hiszen leköti őket, ráadásul hasznosan töltik az időt, amiért még pénzt is kapnak, de a dicséret, a sikerélmény is pozitív hatással van rájuk. Ráadásul az üzemben minden esetben értékelik az igyekezetet: a nagyon jól dolgozóknak negyedévente adható jutalom, a teljesítményt, az anyagmegtakarítást pedig a munkadíj emelésével honorálják. Az őrnagynő szerint ez lehet az oka annak, hogy fegyelmi vétség csak elvétve fordul elő náluk. „Aki itt kap munkát, az örül annak, hogy hasznosan tölti az idejét. Ritka, hogy a konfliktusokat lehozzák ide az elítéltek” – teszi hozzá. Elmondja, hogy mivel Egerben nem töltenek hosszú időt az elítéltek, ezért nem tudnak minden munkafolyamatot ők elvégezni. A cipőfelsőrész-készítés ugyanis egy hároméves szakképzés, és sok olyan fogvatartott van itt, aki ennek csak töredékét tölti bezárva. Tehát szükség van a civil dolgozók segítségére is. Ők ott ülnek a fogvatartottak mellett, ugyanabban a bordó köpenyben és készítik a cipőket.

A vegyes szalagok mellett ülő lányok és asszonyok közül van, aki a műszak végén haza, és van, aki a zárkába megy vissza.

A veszélyes gépek és veszélyes eszközök miatt az üzem közepes besorolású munkahely, így csak alacsony és közepes biztonsági kockázatú fogvatartottak vehetnek részt a cipőgyártásban. Még pszichológusi elbeszélgetés is zajlik a munkába állítás előtt, akit pedig nem javasolnak, azt nem engedik a kések és a veszélyes gépek közelébe. Cseppet sem könnyű manapság a könnyűiparban, de az üzemvezető szerint, aki szeretne ezen a területen dolgozni, az mindenképpen talál magának állást. „Több olyan egykori dolgozónkról is tudok, aki szabadulás után is a szakmában helyezkedett el és megállta a helyét” – mondta a bv. őrnagy.

Kellner Gergely

K. S. G. – Amikor Herbi elköltözött

Gyerek voltam még, mindössze 13 éves, amikor életemben először láttam halottat, egy másik gyereket. Magával, a halál mérhetetlen fájdalmával már találkoztam egy évvel korábban, amikor autóbalesetben elveszítettem édesapámat. Még ki sem szabadultunk a gyász lehangoló fogságából, és ismét temettünk. Ezúttal szeretett nagyapámtól kellett búcsúznunk. Őket azonban kiterítve nem láttam, csak a lefedett koporsójukat. De így is nagyon fájt.

Történetünk idején nem sok magyar kissrác mondhatta el, hogy a hazánkat fojtogató vasfüggöny fölött átrepülve Brazíliába utazhatott. Ám apai örökségem és a Dél-Amerikában élő, elismert agrármérnök nagybátyámnak köszönhetően megkaptam a sorstól ezt a páratlan lehetőséget. Brazília lenyűgözött: a latin kultúra, a mindig mosolygós, a sorscsapásokat is méltósággal tűrő emberek, a föld vörös színe, a kocsikban használt etanol kellemes illata, csupa ismeretlen, varázslatos élményt adott. Naponta új, és még újabb felfedezéseket tettem. Gyakorta úgy éreztem, álomvilágban járok, és szinte rettegtem az ébredéstől. A kíváncsi, befogadó osztálytársaim a minden lakóházban beépített, és szombatonként nekünk, gyerekeknek fenntartott parti-szobában rendezett bulik, a sok nevetés, az első csók. Igazi aranyélet egy kamasznak!

Egészen augusztusig.

Hétfői nap volt. Az osztályteremben a reggeli imát remegő hangon mondta el az egyik fiú, akivel addig nem voltunk közelebbi barátságban. Előző nap délután 9 éves kisöccse az otthonukban édesapja fegyverével játszott. A dél-amerikai országokban sajnos egyáltalán nem számított ritkaságnak, hogy a helyi lakosok fegyvereket tartanak otthon. És bizony a kisgyerekek kíváncsisága gyakran tragédiához vezetett. Így történt ez most is. Herbert – így hívták a német felmenőktől származó srácot – beosont édesapja dolgozó szobájába és a nyitva felejtett íróasztalból kicsente a revolvert. Nyilván Herbi is hallhatott az otthon tartott töltött fegyverek-okozta balesetekről, ezért óvatosan kipattintotta az automata pisztoly tárját. Azt viszont nem vette észre, hogy a fegyver csőre van töltve... A fiú a csövet a mennyezetre irányítva teljes nyugalommal meghúzta a ravaszt. Megdöbbenni sem maradt ideje. Talán csak annyit észlelhetett, hogy megsüketül a durranástól. A golyó elszállt az arca előtt, ám a betonplafonról visszapattanva pont az agyába hatolt. Mire eloszlott a füst a tágas helyiségben, Herbi már kómában feküdt a padlón.

Másnap az iskolában természetesen Herbiről beszélt mindenki. Súlyosan megsebesült, de nem halt meg. Talán még van remény! Szerda reggelig reménykedtünk, valamennyien imádkoztunk a csodáért. Akkor jelentették be: meghalt a kissrác! Egyszerűen nem akartam elhinni. Az nem lehet igaz, hogy hiába volt a sok fohász! Tanítás után osztálytársaim taxikat rendeltek. Azt hittem, temetésre megyünk. Dél-Amerikában ugyanis szinte azonnal eltemetik a halottakat – szemben Európával. (Emlékszem, drága nagyapámat három héttel a halála után kísértük utolsó útjára.)

A taxi egy nagy kertes ház előtt fékezett. Rögtön egy szobába siettünk, ahol már tucatnyian szorongtak. A helyiségben félhomály uralkodott, középen egy ágyban öltönybe öltöztetve Herbi feküdt. Kezei imára kulcsolva, szemei csukva, mintha csak aludna. Egyedül a fején éktelenkedő fehér kötés utalt a tragédiára. Ahogy körülnéztem, a falakat díszítő poszterekről, az asztalon fekvő iskolatáskáról kitalálhattam, hogy a fiú lesötétített szobájában vagyunk. Az ágy körül álldogáló gyerekek – korukból ítélve – Herbi osztálytársai lehettek. Egyikük mosolyogva megpaskolta Herbi kezét, egy anyuka puszival búcsúzott a kis halottól! Hirtelen megfordult velem a szoba! – Mit vigyorognak itt ezek? Egyáltalán mi ez a vidámság? Hiszen egy halott kisgyereket gyászolunk most! – forrt fel bennem az indulat. Már önmagában az is megviselt, hogy a halott sráccal testi valójában találkoznom kellett, ez a hozzáállás pedig végképp kikészített. Émelyegtem, nem kaptam levegőt. Feltéptem az ajtót, kirohantam az udvarra. Nem is vettem észre, hogy időközben eleredt az eső, s mostanra záporrá erősödött. Egy fa alatt ülve együtt zokogtam az esővel. Pillanatok alatt teljesen átázott a ruhám. Egyik barátom jött utánam, s hívott, menjek be.

– Ha van Isten, miért hagyta, hogy meghaljon egy gyerek? – szegeztem neki a kérdést válasz helyett.

– Herbi most már sokkal jobb helyen van amigó – felelte csendesen, de én csak arra tudtam gondolni, hogy a fiú holtan fekszik a lesötétített szobában, kiterítve, és többet már sohasem játszhat a barátaival. Ő nincs többé!

– De most őszintén mondd meg: ugye te sem hiszel a mennyországban? – feszítettem a kérdést barátomnak. Bölcsen hallgatott, a sárossá váló földet nézte, hűségesen együtt ázott velem a trópusi esőben. Aztán lassan, nagyon nyugodtan azt mondta: – Herbi már angyal, aki mostantól az égből vigyáz a családjára, és várja őket az örök királyságba.

Engem persze nem lehetett meggyőzni, makacsul azt gondoltam, ennek sehogy sem szabadott volna megtörténnie, de a barátom végre bekönyörgött a házba, ahol a konyhában a kisfiú családtagjai vigasztaltak engem, az idegent!

Azóta sok-sok év eltelt. Számtalan jó és rossz tapasztalatot szereztem, bejártam néhány országot, talán bölcsebb is lettem. Bizonyára ezért nem gondolok én sem úgy a halálra, mint 13 évesen. Ma már magam sem hiszem, hogy mindent véglegesen lezár. Meglehet, most hasonló esetben én vigasztalnám a gyászoló családot, nem pedig ők engem, a bőrig ázott európait.

Azért remélem, Herbi időnként lenéz ránk, földi halandókra, és tényleg nincs egyedül...

V. J. – Végül

2019. október 15., Honvéd Kórház, intenzív osztály.

Mi történik velem? Egyre gyengébbnek érzem magam. Most hoztak át ebbe a kórterembe, rám aggattak egy csomó drótot. Úgy nézhetek ki, mint egy marionettbábu. Egyedül vagyok. És nem csak a helyiségben...

Drága testvérem! Drága édesanyám! Hol vagytok?

Nem először kerülök ilyen helyzetbe. Mindig sikerült túlélnem. Csakhogy akkor itt voltatok, fogtátok a kezem. Így adtatok erőt a felépüléshez. Ti tudjátok legjobban, ez mennyit számít. Bizony, a szeretet ereje óriási! Tudom, most is itt lennétek, ha lenne rá lehetőségetek. Sajnos téged, édes öcsém rácsok akadályoznak. Neked, édesanyám erőd nincs, hogy velem lehess. Az utóbbi években már csak a segítségünkkel tudtál kimozdulni a lakásból... Na jó, átvészelem valahogy. Minél előbb haza kell jutnom. Ráadásul jövő héten beszélőre várnak.

Az elmúlt két és fél évben, mióta szeretett testvérem börtönben van, minden lehetséges alkalommal bemegyünk hozzá. Telefonba arra kért, ne akarjam saját felelősségemre félbe szakítani a kórházi kezelést, mert a gyógyulásom előbbre való, mint a látogatás. Mégsem maradhatok, mert ő mindig mellettem állt a bajban. Túlzás nélkül állíthatom: az életemet mentette meg, nem egyszer!

Egy-egy ilyen beszélő nagy feltöltődés mindannyiunknak. Az aktualitások kitárgyalása után jókat nosztalgiázunk. „Emlékszel, amikor vezetni tanítottalak egy parkolóban? Már lassítanod kellett volna. Rád kiáltottam: fék, fék, fék! Erre te ahelyett, hogy rátapostál volna a fékpedálra, megismételted: fék, fék, fék!”

„Én is tanítottalak, amikor még kicsi voltál. Egytől százig hibátlanul soroltad a számokat.”

„Igen, azóta is ennek tudom be, hogy erős a matekom. Úgy kezdtem az iskolát, hogy számtanórán lépéselőnyben voltam az osztálytársaimhoz képest.”

„Hihetetlen, mennyire szoros a kapcsolat közöttünk. Ritka kincs. Sokat jelent nekem!”

„Ha belegondolsz, nincs olyan összejövetel, amire nem hívnánk meg egymást. Az egyik ilyen házibulin ismertem meg a feleségemet is.”

„Az természetes volt, hogy te engem, én téged kértelek fel esküvői tanúnak.”

„Ó, előttem van, ahogy a lagzidon annyira belelendültél a táncba, hogy beestél a zenekar közé.”

„Emlékszem. Akkor még köztünk volt apu... Ő is jót nevetett ezen a kis malőrön. Bárcsak itt lehetne velünk! Mindig jó érzéssel töltött el, amikor hármasban meglátogattuk a törzshelyét, az újpesti borozót. Biztosan büszke volt ránk ilyenkor.”

„Tudom, téged nagyon megviselt a halála. Eljöttél hozzánk és zokogva csak ennyit mondtál: Apu meghalt! Először láttalak sírni. Nagyon fájt. Még most is betege vagy. Voltaképpen evésbe fojtottad a bánatod. Rövid időn belül 170 kilós lettél.”

„Bizony. Hallgatnom kellett volna rád, amikor figyelmeztettél, ne egyek annyit.”

„Azt sem felejtem, amikor ott álltál a tengerparton, csodáltad az Adriát, hirtelen rád zúdult egy óriási hullám és hanyatt lökött. Ám ez még semmi! Menekültél volna a bokáig érő vízből, nem sikerült. Fel akartál állni, de a nagy hasad miatt ez sem ment. Majd megpróbáltál felülni, ez összejött. Végre fellélegezhettél. Teljesen érthető, hogy akkor veszélyben érezted magad. Én viszont a kamerán keresztül pontosan láttam: „no problem”. Így jót kacagtam.”

„Már nagyon várom a szabadulásod. Rengeteget fogunk autóversenyezni a számítógépen. Annyira valósághű az egész, még a kormánykerék is beleremeg egy-egy durva manőverbe!

„Erről jut eszembe egy lelkemnek kedves helyzet! Mindketten BKV-sok voltunk. Te metrós, én buszos. Műszakom végeztével leszállítottam az utasokat és irány a garázs. Befelé menet eszembe jutott, te is éppen szolgálatban vagy az állandó metróállomásodon, ami közel esik az útvonalamhoz. Nekem nem volt sietős. A nap is szépen sütött, a levegőnek finom az illata... Pár pillanat alatt ott teremtem. Lepakoltam és leszökelltem a lépcsőn, egészen a diszpécseri ablakig. – Szia öcsi! De örülök neked!”

Ajaj! Most abba kell hagynom a visszaemlékezést, mert valami új, ismeretlen érzés uralkodik el rajtam. Olyan, mintha..., olyan, mintha...olyan...

Három perccel később:

Mi a ménkű? Mintha villám csapott volna belém! Mi történt? Mi történik? Hogy került ide hirtelen ez a sok fehér és zöld ruhás, maszkos ember? Valamit beszélnek, de nem értem. Nem is beszédet, inkább morajt hallok, mint amikor a tengeri kagylót a fülünkre tapasztjuk!

De miért vannak ezek itt?

Csak nincs valami probléma?

Csak nem velem?

Szerencsére nagy gond nem lehet, mert már mennek is...

Biztos, hogy ez jó ötlet? Utánuk szólnék, de nincs hozzá erőm!

Tizenhárom perccel később:

Ajaj! Megint az az új érzés, amit az imént már megtapasztaltam. Nem lesz ennek jó vége... Nem lesz jó-ó-ó-ó...

K. P. – Rafting Szlovéniában

Hat óra, hatszáz kilométernyi autózás – problémamentesen. Éppen fáradnék, mire megérkezünk Szlovéniába, életem első rafting-túrájára. Kíváncsi bizsergést érzek a várható izgalmas kaland előtt a sportág fellegvárában. A gyönyörű, havas hegycsúcsok karéja egészen 2800 méter magasba nyújtózik. Igazi téli paradicsom. Bár október lévén még nem támadnak a kemény fagyok, ám a hűs magashegyi levegő éles tőrként hasogatja szmoghoz szokott városi tüdőmet.

Elfoglaljuk minden igényt kielégítő penthouse-jellegű szállásunkat. Az apartmanház hat szobával várja vendégeit. És persze tágas nappalival, ahol a túrák után kiváló hely és alkalom nyílik az élmények megbeszélésére. Ráadásként ott a terasz, ahonnan pompás panorámát biztosítanak a cukorsüveg csipkés csúcsok.

Délután háromkor elindulunk három magyar túravezetővel az első látásra lágyan csordogáló hegyi folyó felé, ami a parton már kevésbé tűnik barátságosnak. Hat kilométernyi zúgó, robajló vízfolyam, ezernégyszáz méternyi szintkülönbséggel. Ez vár ránk. Gyomromba most érzek először gombócot... Izgalmasnak ígérkezik!

A speciális, nyolcszemélyes csónakok a parthoz rögzítve várják csapatunkat. Termoplán ruhákba bújunk, sisakot, mentőmellényt veszünk, elfoglaljuk helyeinket vízi járműveinkben. A kormányállás természetesen egyik túravezetőnké. Ő a hajó hátsó részében, középen foglal helyet. Mi, „mazsolák" hárman-hárman két oldalt egymás mögé ülünk, megragadjuk evezőinket. Legkisebb termetű vezetőnk a csónak elején trónol egyenes derékkal egy keresztben rögzített ülésen.

Indulás előtt megmerítem kezem a vízben. Jéghideg, 6-7 fokos lehet. Így elsőre kegyetlenül fagyos, de másodikra is...
Eleinte csendesen ereszkedünk, a folyó viszonylag nyugodt.
– Jobb oldal, majd bal oldal evez! – harsan a határozott parancs. Ritmusosan húzzuk felváltva a lapátokat a pattogó vezény szavak ütemére. A környező sziklák kongva visszhangozzák a rövid kiáltásokat. Szinte észre sem vesszük, ám a nyugodt folyó pillanatok alatt hömpölygő, száguldó, kavargó vadvízzé válik. Hullámai egyre nagyobbak, fehér tajtékot vetnek. A csapat eddig vidám, csacsogó lányai először elnémulnak, majd egyre gyakrabban sikítoznak.

Van is miért: a semmiből most, éppen előttünk háznyi szikla magasodik kettévágva a hörgő, tarajos víztömeget.
– Csak a baloldal húzza! – hasít a levegőbe velőt rázóan az ukáz. Hajónk szépen engedelmeskedik: az orr jobbra fordul, de a szikla továbbra is rohanvást közelít! A parancsnok idegesen ordít: – Húzd, húzd már meg!
Ha nem mondja, akkor is húzzuk, ínunk szakadtáig, ahogy csak bírjuk. A szikla árnyéka már teljesen beterít bennünket. „Itt biz' ütközés is lesz!" – villan át agyamon. „Nyugi, ne pánikolj, mint a csajok! Még jó, hogy nem sikoltozol, mint ők!... Mégis csak férfiember lennél... Egyébként is sisak van a fejeden, mentőmellény rajtad. Úgy be vagy öltözve, mint egy űrhajós. Mi bajod lehet? Legfeljebb fagyos fürdőt veszel."
Eddig jutok villám gondolataimmal, amikor iszonyatos csattanással nekivágódunk a lakóháznyi kőnek. Akárha lassított felvételt látnék: a csónak ágaskodni kezd, felkúszik a szikla oldalára, és ott ragad!
Úgy tűnik, felrúgunk minden fizikai törvényszerűséget. A lányok görcsösen sikongva markolják a fogantyúkat. Mintha megszűnt volna a gravitáció! Vagy mégis létezik? Jómagam is kapaszkodok, mégis elveszítem egyensúlyomat, és a levegőben kalimpálva hanyatt belevágódok a jeges sodrásba. Agyam vészüzembe kapcsol. Hideg ésszel mantrázom a tanultakat: „Ha elengeded magad, nem rúgkapálsz, leránt az örvény a meder aljára, majd kissé távolabb feldob, és így nem lehet probléma!"

Kinyitom, meresztgetem a szemem, de a pezsgő, tajtékzó víztömegen kívül semmit sem látok. Mégsem működnek az okosságok? Vészesen fogy a levegőm, még mindig víz alatt vagyok. Mozdulni is alig tudok. Sodrás cibálja rongybabaként 110 kilós testemet. Sisakommal most nekivágódok valaminek! A másik csónak találta telibe a fejemet. Megszédülök, de már pörgök is tovább a habokon. Az ütközés kitaszított az örvény szorításából. Tátogok, mint a partra vetett hal, de nekem életet adó ez a tüdőmet szaggató hegyi levegő. Végre jut belőle elég! Erős kezek ragadnak meg. Az előttünk haladó hajó utasai nyúlnak hónom alá, s kihalásznak, mint egy megszigonyozott bálnát.

Igazán csak az apartmanház kellemes melegében döbbenek rá, milyen közel kerültem a kaszáshoz. Sok okosságot tanulhat az emberfia az okosoktól egy ilyen rafting előtt, de még akkor sincs feltétlen biztonságban, ha betartja a hallottakat. Mert ugyan ki készíthet fel arra, hogy mi a teendő, ha beleakadsz a víz alatt mentőmellényeddel a szikla tövében felhalmozódott törmelékfába?

Csendesen gubbasztok a társalgó kecskelábú asztalánál. Büszkeségem nem engedi, hogy megosszam későn jött ijedtségem barátaimmal. A társaságból csak hozzám bújó kedvesem veszi észre, nem hétköznapi jeges fürdőzésbe lehetett részem.

A három mű a Budapesti Fegyház és Börtön legutóbbi novella-pályázatán volt díjazott alkotás.

Sz. B. – **Levél**

Kinyílik a tátika,
vágyakozva néz oda.
Várakozással tele,
Nézi, jött-e levele?
Ha nem jött levele,
gyötri a gondolat ereje.
De győz a józan ész,
a nevelő holnap is benéz.

R. Cs. – **Vesztettél**

Váratlanul érkeztél a világra.
Eljöveteled senki sem várta.
Sok szenvedést s bánatot hoztál.
Zavart és családok ostromát.
Terveket tiportál a porba.
Elszegényedett népeket a nyomorba.
Talpra állítjuk szeretett világunk.
Tovább mi már nem hátrálunk.
Életünk többé már nem lesz boldogtalan.
Legyőzünk, hiába vagy láthatatlan.

K. A. – **Mementó**

Szívem az szomorú, de lelkemben élek,
hiába rágcsálja testemet gonosz féreg.
Nem nyitom panaszra többé már a számat,
szeretem gyermekeim, családom s hazámat.

Nem fogok születni többé már a földre,
dimenziót váltok Isten közelébe.
De, még nem készülök odaátra menni,
vannak még dolgaim, mit el kell rendezni.

Lelkemben Isten él, bár csak ember vagyok,
kajafások űznek és szervezetten nagyok.
Tudják, hogy jő a vég, ítélet vár rájuk,
én mégsem kívánom vesztük és haláluk.

Kísértett a gonosz egész életemben,
hol hatalmat ígért, barátként előttem.
Néha már-már győzött, de hitemben erős voltam,
nem adom a lelkem, sem itt, sem a pokolban.

L. M. – **Bakancslista**

Tiszta szívből nevetni,
a szivárvány hídján átkelni,
gyermek mosolyát figyelni,
a világot magadhoz ölelni.

Madár dalát hallgatni,
patakból nagyot kortyolni,
követ mi lehúz eldobni,
a reménytelent sem feledni.

Nemcsak nézni, hanem látni,
fuldoklót a partra húzni,
éhezőnek enni adni,
embernek megmaradni.

Tűzzel játszani s nem megégni,
vereséget méltósággal viselni,
elveidért meggebedni,
fáklyaként lobogni s megégni.

Sötétből a fénybe menni,
utad végén megérkezni,
egy asztal körül gyülekezni,
s jókedvűen fütyörészni.

V. Norbert (Tököl) – **A rongybaba**

Én már régen akartam beszélni Veled
Én magamat akartam adni Neked
Hogy legyen egy babád, egy játékszered
Kit néha-néha simogat majd a kezed.
Én nem álltam fényes kirakatban
A boldogság után nem futok
De amit még egy babád sem tudott
Én rongyszerelemmel írni is tudok.
Ha majd egy sarokban, mint elfelejtett játék
Rongyszerelemből könny csorog
Te is megkaphatsz, ha mások eldobnak
Mert én rongy, de törhetetlen vagyok.

V. Norbert (Tököl) – **Nyílnak a kősziklák**

Nyílnak a kősziklák
Szörnyen repedeznek
Jézus halálára sokan emlékeznek
Ma van Húsvét napja
Harmadik hajnala
Kelj fel kislány, kelj fel
Cifra nyoszolyádból
Adj egy piros tojást arany kalitkából!

Az első négy vers a Szegedi Fegyház és Börtön elítélt újságjában, a Csillagtükörben jelent meg.

A REINTEGRÁCIÓ HÍREI

Villanyszerelők lettek a váci elítéltek

A Váci Fegyház és Börtön fogvatartotti állományából 14 fő tett sikeres villanyszerelő vizsgát 2021. június 8-án. Az intézetben zajló korszerűsítési munkálatokba a fogvatartottak nagy létszámban kerülnek bevonásra. Annak köszönhetően, hogy folyamatosak a különböző szakmaképzések a felújítások túlnyomó része külső cég bevonása nélkül kivitelezhető. A fogvatartottak így nem csak az oktatás során szerezhetik meg a munkavégzéshez szükséges gyakorlati tudást, de ítéletük letöltése alatt folyamatosan aktualizálhatják, fejleszthetik ismereteiket.

Burkoló végzettséget szereztek a fiatalkorú fogvatartottak

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet telephelyén 2019-ben kezdték meg burkoló szakmaképzésüket a fiatalkorú fogvatartottak, mely első szakaszának zárásaként a tanulók írásbeli és gyakorlati részből álló ágazati vizsgát tettek. A pandémiás helyzetre tekintettel a szakmai oktatás online formában valósult meg, mely nehézség ellenére a lelkesedésüket nem vesztő fogvatartottak a gyakorlati vizsgán jó színvonalon tettek tanúbizonyságot tudásukról. 2021 májusában öt fiatalkorú fogvatartott vehette át – köztük egy fő dicsérettel –burkoló szakmai bizonyítványát. A bizonyítványok átvételekor nem csupán piacképes szakmát kaptak kezükbe, hanem lehetőséget arra, hogy a szabad életben kamatoztassák tudásukat, munkát vállaljanak, visszailleszkedjenek a társadalomba. A szakmát elsajátítva képesek lesznek épületek külső és belső hidegburkolatait, falak és padlók burkolatát elkészíteni, javítani vagy éppen szakszerűen lebontani.

Érettségi és szakmaképzések a Gyűjtőben

A Budapesti Fegyház és Börtönben 64 fogvatartott folytat középfokú tanulmányokat. Május 3-án hat elítélt kezdte meg az írásbeli érettségi vizsgákat. A fogvatartottak az intézet oktatási részlegén adnak számot tudásukról. A börtönévek alatt az elítéltek megszakadt általános iskolai tanulmányaikat is folytathatják. A Gyűjtőben jelenleg közel százan élnek ezzel a lehetőséggel. Az alap- és középfokú oktatás mellett eredményes az intézet által szervezett szakmaképzés is. Több mint nyolcvan fogvatartott vesz részt szaktanfolyamokon annak érdekében, hogy a megfelelő végzettség birtokában javuljanak a szabadulást követő munkaerőpiaci esélyeik. Közülük huszonnyolcan tettek sikeres záróvizsgát május 28-án. A kétéves felszolgáló szakmaképzés a Budapesti Vendéglátóipari Centrummal kötött együttműködési megállapodás alapján valósult meg.

Rabok szépítették a börtön udvarát

A magunk mögött hagyott hosszú, hűvös tavaszt követően új ruhába öltözött a veszprémi börtön díszkertje. Néhány fogvatartott felügyelet mellett virágpalántákat ültetett és a díszbokrokat tette rendbe. Az előkertet a 2011-ben zárult TÁMOP projekt kertépítő szakmaképzésén részt vett elítéltek alakították ki és az elmúlt években rendszeresen az elítéltek gondozzák.

Hét elítélt szerzett pék szakképesítést Baracskán

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracskai objektuma mellett működő, a fogvatartottak foglalkoztatását biztosító Annamajori Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft. korszerű sütőüzemében 2021. május 19-én 8 vizsgázó fogvatartott közül 7 sikeresen teljesítette a pék szakképzés gyakorlati vizsgakövetelményeit, melyet követően átvehették szakképesítésüket igazoló bizonyítványukat. A képző intézmény a Dunaújvárosi SZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola volt, a fogvatartottak 3 éves iskolarendszerű képzés keretében sajátították el az elméleti és gyakorlati ismereteket a baracskai helyszínen. A képzés a koronavírus-járvány óta szigorú megelőző intézkedések betartása mellett zajlott, illetve a vizsgára is ennek megfelelően került sor. A vizsgafeladatok között szerepelt például dúsított kifli, teljes kiőrlésű kenyér, zsemle, vekni és cipó elkészítése. A vizsgázók a feladatokat 5 óra alatt hajtották végre.

Asztalosokat képzett a NOSTRA Kft.

A Márianosztrai Fegyház és Börtönben elhelyezett fogvatartottak munkáltatásáért felelős NOSTRA Kft. számtalanszor újult már meg megalakulása óta. Jelenleg főként faipari tevékenységet végez. E terület szakmai erősítéséhez két évvel ezelőtt asztalos tanfolyamot indított, melyet most 11 fő sikeresen el is végzett. A Pest megyében hiányszakmaként jegyzett asztalos szakma – a rácsok mögött szerzett szakmai gyakorlattal, tapasztalattal kiegészülve – jó alapot biztosít majd a társadalomba való visszailleszkedés során is.

Sikeresen vizsgáztak a szárazépítő tanulók a Csillagbörtönben

Tizennyolc elítélt vizsgázott június végén, az első év után a Szegedi Fegyház és Börtönben a szárazépítő-gipszkartonozó kétéves OKJ-s képzésen. A tanulók elméletben és gyakorlatban adtak számot tudásukról, június 18-án egy gipszkarton falat építettek a vizsgán.

A Szegedi Fegyház és Börtönből összesen száznégyen tanulnak szakmát. A gyakorlati oktatás színhelye a Nagyfa-Alföld Kft. szegedi és nagyfai telephelye, valamint a Csillag épülete. A leendő burkolók, asztalosok, villanyszerelők és szárazépítő gipszkartonozó tanulók a börtön épületeinek karbantartási feladataiban is részt vesznek. A Nagyfa-Alföld Kft.-ben szakmát tanuló asztalosok, kárpitosok és villanyszerelők munka mellett tanulnak, hogy mikor szabadulnak, egy piacképes bizonyítvánnyal helyezkedhessenek el a külvilágban. Szeptembertől újabb képzésekre jelentkezhetnek a fogvatartottak, mert a külső képző intézetek szakács, villanyszerelő, lakatos, víz-gáz központi fűtés szerelő szakmákban várják az újabb tanoncokat.

Zajlik a divatszabó vizsgára történő felkészítés Kiskunhalason

A Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben zajló divatszabó szakmaképzésen az elítéltek tovább fejleszthetik meglévő ismereteiket és új irányba képezhetik magukat. Lehetőséget kapnak arra, hogy szabadulás után a társadalom hasznos tagjává váljanak és a munkaerőpiacon könnyebben elhelyezkedjenek. A képzésbe 16 fogvatartott kapcsolódott be.

Férőhelybővítés a nyíregyházi börtönben fogvatartotti munka segítségével

Az országos férőhelybővítési programban április 19-én új zárkákat adtak át a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben. A beruházás során 28 új férőhelyet alakítottak ki az intézet első és második emeletén. A nemzetközi és hazai jogszabályoknak megfelelő színvonalú zárkák kialakításának jelentős részét elítéltek végezték összesen 1654 munkaórában. A férőhelybővítés révén az intézetben – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – elhelyezhető fogvatartotti létszám közel húsz százalékkal nőtt.

Szobafestők vizsgáztak Győrben

Szobafestőfestő szakmát tanulhattak februártól a fogvatartottak a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben. A koronavírus-járvány kitörése a szakmaképzésekre is hatással volt, több alkalommal kellett átmenetileg felfüggeszteni a tanfolyamot, hogy minden újraindítással egyre átgondoltabban és biztonságosabban folyhasson az oktatás. Maximális védekezés, és a higiéniai szabályok betartása mellett hat fogvatartott tett sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát, majd kapta meg bizonyítványát.

Mesék a balassagyarmati börtönből

Az ország számos börtönéhez hasonlóan családbarát látogató-fogadásra alkalmas helyszínt alakítottak ki a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben is. A barátságos, vidám gyereksarkok célja, hogy a szülővel való találkozás ne egy rossz élmény legyen a gyerekek számára. A koronavírus ideje alatt a gyerekkel való kapcsolattartás támogatására az intézet online formában kínált egy mesés lehetőséget. Néhány fogvatartott mesét olvashatott fel, amit DVD-re írva küldtek ki az érintett gyermek lakcímére. Az ajándékot jóvátételnek is szánták a szülők, akik korábbi rossz döntésükkel nehéz helyzetbe hozták őket. Ők azok, akik nem követtek el semmit, de elszenvedik a szülők által elkövetett bűncselekmény következményeit. A felvétel idejére a meséhez alkalmas hangulatot teremtettek az EFOP projekt jóvoltából: kis székek, kis asztal, játékok, színes, barátságos figurák kerültek a helyiségbe. Számos mese közül választhattak a fogvatartottak, Grimm, Panov apó, Holle anyó volt a sláger, de akadt olyan elítélt is, aki saját mesét szeretett volna felolvasni. A jóvátétel során a családokat is felhívtuk, szeretnék-e, nem okoz-e nehézséget, rossz érzéseket. A megkeresett családok örömmel fogadták a lehetőséget, majd tapasztalataikat is megosztották az intézettel:

„Olyan oldaladról ismertünk meg, amit eddig nem láttunk. Többször is meg fogom nézni. Amikor nehezen bírom a terheket, ebből fogok erőt meríteni”.

„A testvérem nem adja ki a DVD-t a kezéből.”

„Két tévé van a lakásban, az egyiken az apáról készült felvétel megy.”

„Az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosító számú, „Fogvatartottak reintegrációja” elnevezésű projekt a Széchenyi 2020 programban valósul meg. Hasonló gyerekbarát sarkok épültek már több más hazai intézetben is, többek között a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben és a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben.

Aktívtáblát vásárolt a szolnoki intézet

Egy aktívtáblával lett gazdagabb a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, amely használata számtalan lehetőséget kínál az intézet pedagógiai kultúrájának megújítására, színesítésére. Alkalmazásának célja többek között egy adott probléma minél sokoldalúbb megközelítése és a különböző képességek és készségek fejlesztése. A tábla egyrészről szemléltetésre, másfelől akár játékos gyakorlásra is használható. A szemléltetés célja az élményszerűség, ami megkönnyíti a befogadás folyamatát, s egyben elmélyíti játékos gyakorlatokkal a szerzett tudást. A digitális tábla segítségével számtalan vizuális és auditív élmény átadható. A tábla szoftverei lehetőséget adnak az interaktív feladatok elkészítésére, ami segíti a konstruktív gondolkodás fejlesztését, de az eszköz kiválóan alkalmas logikai összefüggések elemzésére is.

Tóték, Beszterce ostroma és Az ajtó

Könyvajánlónkban az idei magyarérettségi után most három olyan művet ajánlunk, amelyek mindegyike kötelező olvasmány az iskolában. Aki még nem olvasta ezeket az alkotásokat, most pótolhatja!

Örkény István: Tóték

A történet 1942 nyarán, a második világháború idején játszódik egy észak-magyarországi faluban, pontosabban Mátraszentannán. A családfő, Lajos tűzoltóparancsnok a faluban, aki köztiszteletnek örvend. Sőt, felesége és lánya valósággal isteníti őt. A család fia, Gyula az orosz fronton szolgál, így levélben tartják vele a kapcsolatot. Mivel minden életerős férfit behívtak katonának – köztük a falu postását is –, egy torz alakot, Gyuri atyust tették meg postásnak. Gyuri atyusnak a szimmetriaérzéke közrejátszik abban, hogy ki, mikor és milyen levelet kap. Egy nap a Tót család levelet kap fiuktól, melyben közli: parancsnokát sikerült rávennie, hogy megromlott idegállapota miatt betegszabadságra hozzájuk érkezzen. Tót pedig úgy gondolja, ha már a fia parancsnokáról van szó, megtesz mindent annak érdekében, hogy az őrnagy a betegszabadság után a lehető legjobb véleménnyel térjen majd vissza a frontra.

Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma

A Beszterce ostroma, Mikszáth egyik legnevezetesebb műve, 1894-ben született. Voltaképpen egyfajta magyar Don Quijote-történet. A 19. század vége táján az egykori Észak-Magyarországon élő, előbb csak hóbortos, később mindinkább elboruló elméjű főnemes a rohamosan kapitalizálódó társadalom kellős közepén egy darab középkort varázsol maga köré. A regény a magyar irodalom realista vonulatának egyik kiemelkedő alkotása, hősében (aki a szerző regényírói művészetének köszönhetően bolondériái ellenére is elnyeri az olvasók rokonszenvét) Mikszáth a korabeli magyar társadalom megkésettségét is ábrázolta.

Szabó Magda: Az ajtó

Álmában nem, de életében egyszer kinyílik az ajtó az írónő előtt. Szeredás Emerenc ajtaja, amely mások számára örökre zárva marad. A megingathatatlan jellemű, erkölcséhez és hiedelmeihez tántoríthatatlanul ragaszkodó asszony házvezetőnőnek áll az írónőhöz, ám első perctől nyilvánvaló, hogy ő diktál. Gazdája megmérettetik, és nem találtatván könnyűnek, Emerenc nem csupán otthona, hanem lelke ajtaját is megnyitja előtte, ha csak résnyire is. Így sejlik fel Magyarország huszadik századi történelmének kulisszái előtt egy magára maradt nő tragikus, fordulatos sorsa. Vajon mit őrizget az idős asszony a hét lakatra zárt ajtó mögött? Az ajtó a ki- és bezártság, a születés és a halál ősi jelképe. Állandó kettősség jellemzi a két főhős áhítatosan odaadó, máskor szinte gyűlölködő kapcsolatát is. A szeretet kapujában állnak. Sikerülhet-e végül beljebb vagy elengedni egymást? Az ajtó Szabó Magda talán legismertebb regénye: Szabó István forgatott belőle filmet, és 2015-ben felkerült a The New York Times sikerlistájára.

1. A meteorológiai vagy a csillagászati tavasz kezdődik hamarabb?

- A: Csillagászati
- B: Meteorológiai
- C: Egy időben

2. Ki volt Jimmy Carter?

- A: Bankár
- B: Feltaláló
- C: Elnök

3. Melyik a kakukktojás?

- A: Sas
- B: Galamb
- C: Vércse

4. Mikor volt a segesvári csata?

- A: 1849
- B: 1867
- C: 1956

5. Mivel szaporodik a krokodil?

- A: Pete
- B: Ikra
- C: Tojás

6. Melyik kontinensen van Kolumbia?

- A: Észak-Amerika
- B: Afrika
- C: Dél-Amerika

7. Melyik sport különbözik a többitől?

- A: Tenisz
- B: Golf
- C: Súlyemelés

8. Melyik angol focicsapat?

- A: Juventus
- B: Arsenal
- C: Black Leopards

9. Hol gyártották egykor a Trabantokat?

- A: Románia
- B: Csehszlovákia
- C: NDK

10. Hol látható a Feszty-körkép?

- A: Keszthely
- B: Esztergom
- C: Ópusztaszer

1.:B, 2.:C, 3.:B, 4.:A, 5.:C, 6.:C, 7.:C, 8.:B, 9.:C, 10.:C

Forrás: szavazo.hu

Rejtvény

SUDOKU

A rejtvény szabálya: Minden egyes sorba, oszlopba és kockába írjon egy számot 1-től 9-ig úgy, hogy soronként, oszloponként és kockánként csak egyszer használ fel egy számot. A Soduku feladványt akkor fejti meg sikeresen, ha ez a feltétel hiba nélkül teljesül.

1. Nagyon könnyű

					9		6	7
								4
		3	5					
			9		1	2		
	4							
7	6							
							2	1
9				7				
		5				3		

2. Könnyű

		2	1				4	
		4						
						5		
9				8				
			2				1	
5								
						9		8
					6			5
		6	7		3			

3. Közepes

		9	4					5
8								
				7		3		
		4						
		7			3			
					8		1	2
				6		7	8	
2					1			

4. Nehéz

	9			7				8
								1
					2			
						1	2	
					5		6	
	7		8	9				
6		5						
2								
			9					4

5. Nehéz

	9	2						
					5	7		1
	4							
7		5			6			
							2	9
3						6		
			2					
			4	8		3		

6. Nagyon nehéz

			2				5	
1								
7	9					6		
	4	8	3					
								7
					9			
				7				
				2	1			
	3					8	4	

KERESZTREJTVÉNY

A keresztrejtvény megfejtése Joseph Joubert egyik idézete. Joseph Joubert (1754-1824) francia moralista és esszéista, aforizma-szerző. A Pensées című egyetlen műve csak a halála után jelent meg. Elsősorban az irodalom és a művészet iránt érdeklődött. A humanizmus, az igazságszeretet állt felfogásának középpontjában. A felvilágosodás és a demokrácia eszméiben hitt. Párizsban megismerkedett D'Alembert-ral, Diderot-val, Chateaubriand-nal. Napóleon korában a Sorbonne főinspektora volt. Joubert a modern francia kritika egyik úttörője volt. Klasszikus műveltsége dacára a formák fellazítása cél volt számára, hitt a dolgok frissítésében, a megújulásban. Megnyilatkozásai újszerűek és bátrak voltak. Életében semmi nem jelent meg tőle, a leveleit, céduláit aztán özvegye Chateaubriand-nak ajándékozta, aki 1838-ban, 14 évvel Joubert halála után kiadta hagyatékát.